

С малко тире
по-добре!

Малкото тире (дефисът) е непунктуационен знак. Други непунктуационни знаци в българската графична система са:

✓ ударение

✓ апостроф

✓ наклонена

черта

✓ @ (ет)

✓ * (звездичка)

✓ + и -

✓ № (номер)

✓ % (процент)

✓ > < =

Дефис се използва в следните случаи:

1. След частиците *по* и *най* за степенуване на прилагателни имена и наречия:

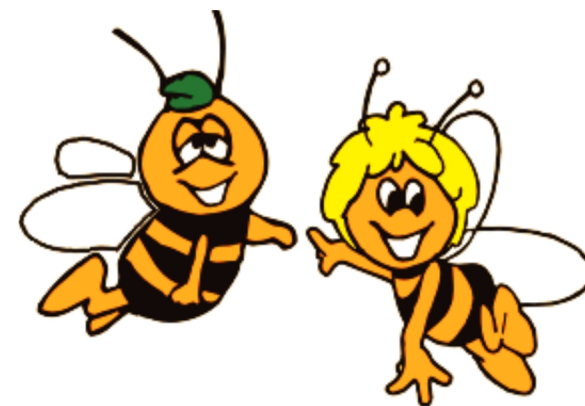
ВИСОК – ПО-ВИСОК – НАЙ-ВИСОК

ДОБЪР – ПО-ДОБЪР – НАЙ-ДОБЪР

ДАЛЕЧЕ – ПО-ДАЛЕЧЕ – НАЙ-ДАЛЕЧЕ

БЪРЗО – ПО-БЪРЗО – НАЙ-БЪРЗО

СКОРО – ПО-СКОРО – НАЙ-СКОРО

2. При думи и изрази, които се записват с цифри или букви от други азбуки:

ТУ-154, Боинг-737, Аполо-13

3. При полуслято поставяне на приложения след собствени имена:

София-град, Александър Дюма-син

4. При пренасяне на части от дума на нов ред:

до-бре, кра-сив, свен-лив, лъв-ски

5. При някои графични съкращения:

*г-н (господин), г-жа (госпожа),
у-ще (училище), д-р (доктор)*

6. При писмено изразяване на скандирани думи:

Ю-на-ци! Бъл-га-ри-я! По-бе-да!

Допуска се употреба на дефис при:

1. Обединяване на думи от свободно словосъчетание в смислова/графична ЦЯЛОСТ:

Понякога просто имаш нужда да замениш присъщото живот-на-автопилот с нетрадиционното вглеждане-в-себе-си.

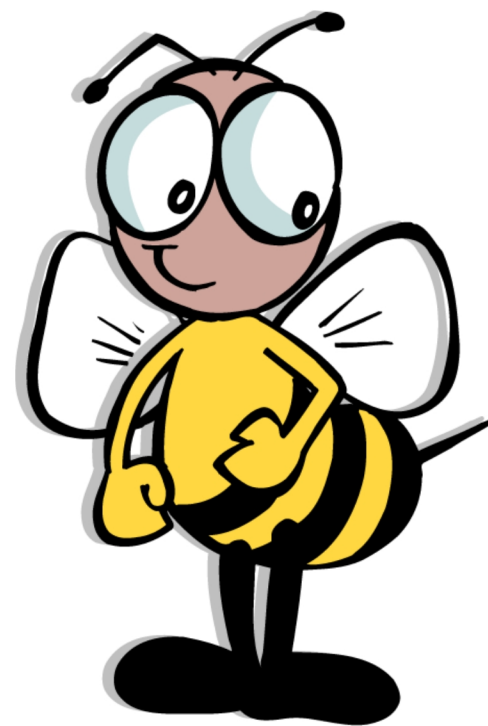
2. При разделяне на комбинации от цифри: *02/543-987, 20-50-110 (формат)*

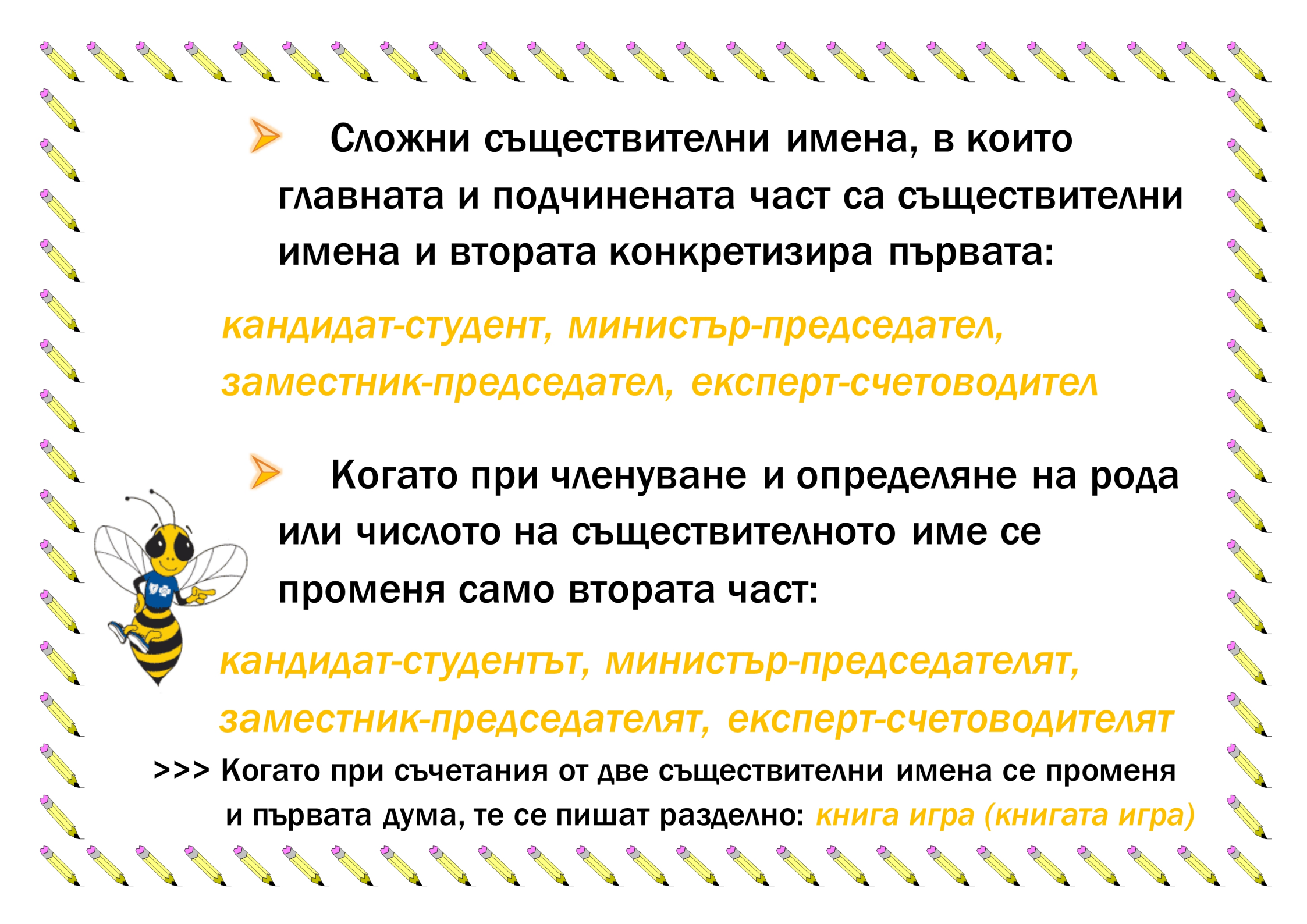
Употреба на дефис при полуслято писане на думи

1. Съществителни имена

Полуслято се пишат сложни съществителни имена с неравнопоставеност между изграждащите основи:

*главна основа – подчинена основа или
подчинена основа – главна основа.*

-
- **Сложни съществителни имена, в които главната и подчинената част са съществителни имена и втората конкретизира първата:**

кандидат-студент, министър-председател, заместник-председател, експерт-счетоводител

-
- **Когато при членуване и определяне на рода или числото на съществителното име се променя само втората част:**

кандидат-студентът, министър-председателят, заместник-председателят, експерт-счетоводителят

>>> Когато при съчетания от две съществителни имена се променя и първата дума, те се пишат отделно: *книга игра (книгата игра)*

- Когато такива съществителни имена са пишат съкратено, дефисът след съкратената първа част се запазва:

ас.-режисьор, зам.-директор, чл.-кореспондент

- Фразеологизми (сравнения, образувани от съчетаването на две съществителни имена), независимо от мястото на главната и подчинената част (основа)

*очи-череша, гайтан-вежди,
самур-калпак*

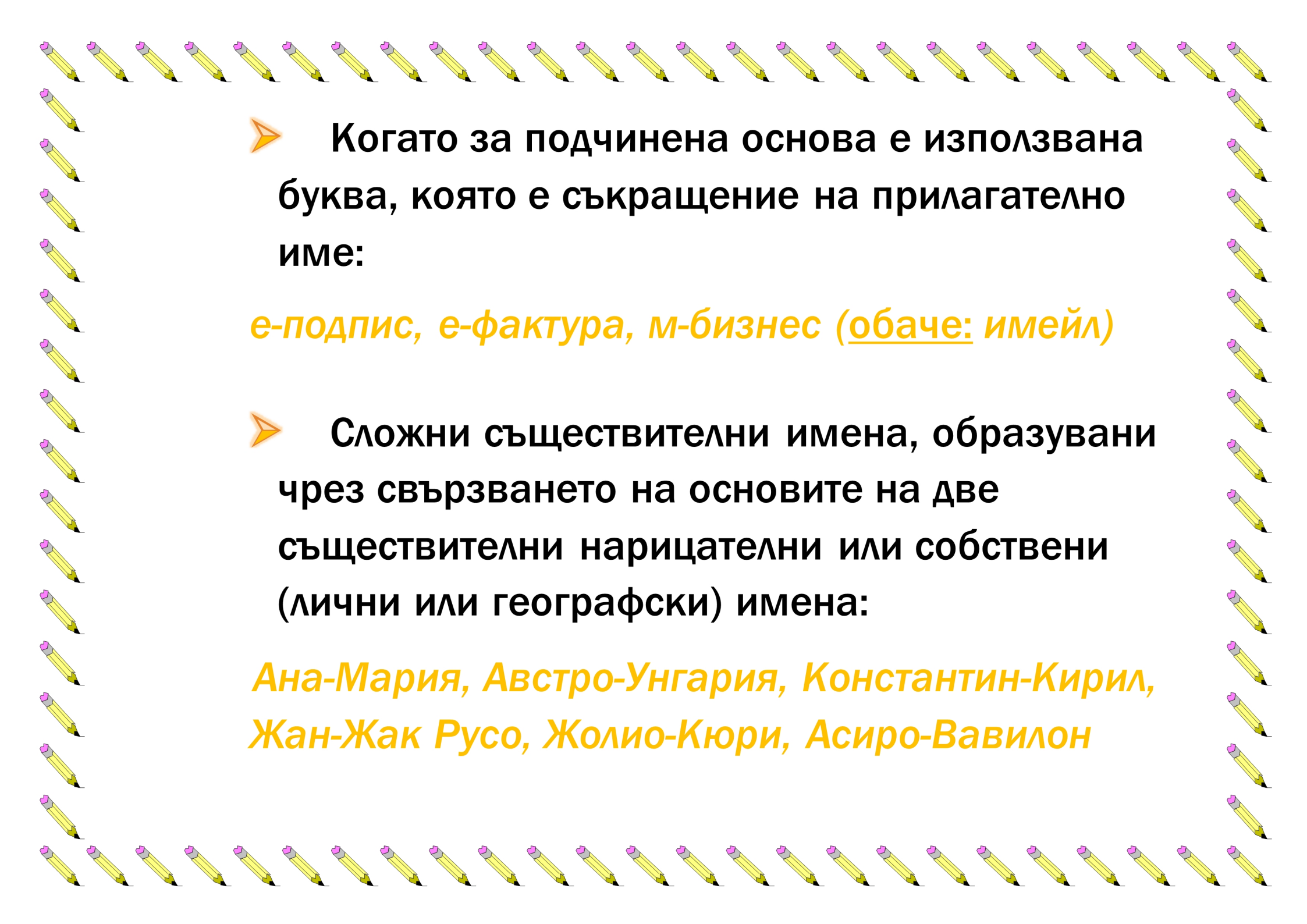
- **Сложни съществителни имена с подчинена основа лъже- и псевдо- , свързана със съществително собствено име, се пишат полуслято и всяка започва с главна буква:**

Лъже-Иван, Псевдо-Йоан, Псевдо-Калоян

- **Когато за подчинена основа е използвано название на буква или самата буква:**

*гама-лъчение, кю-код,
α-стабилизатор*

➤ Когато за подчинена основа е използвана буква, която е съкращение на прилагателно име:

е-подпис, е-фактура, м-бизнес (обаче: имейл)

➤ Сложни съществителни имена, образувани чрез свързването на основите на две съществителни нарицателни или собствени (лични или географски) имена:

*Ана-Мария, Австро-Унгария, Константин-Кирил,
Жан-Жак Русо, Жолио-Кюри, Асиро-Вавилон*

➤ Когато тези лични имена се пишат
съкратено, дефисът между буквите, които
представяват отделните части на имената, се
запазва:

Ж.-Ж. Русо (Жан-Жак Русо)

2. Прилагателни имена

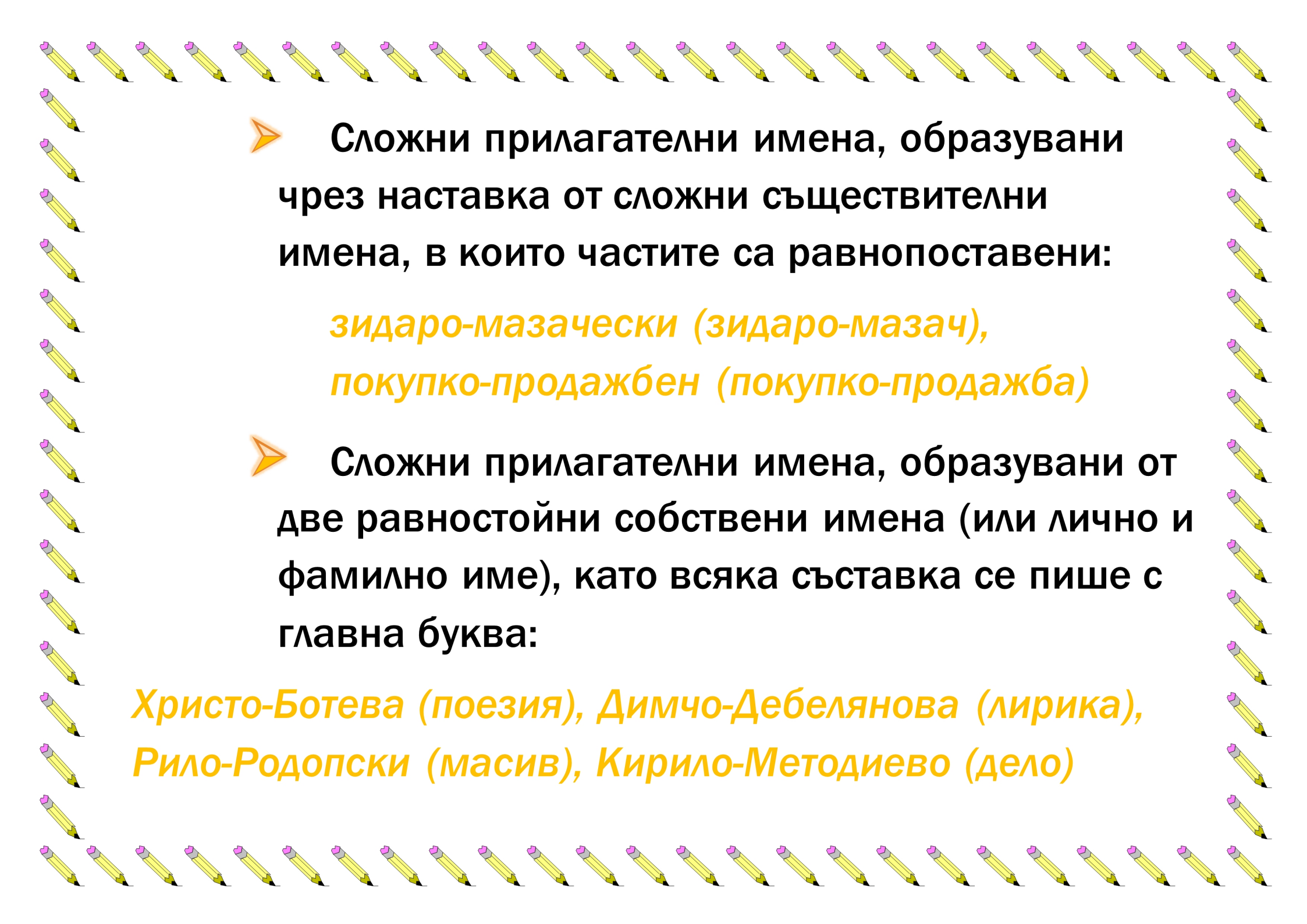
➤ Сложни прилагателни имена, образувани от основи на относителни и качествени прилагателни имена:

*аудио-визуален, българо-английски,
звуково-буквен, причинно-следствен,
учебно-възпитателен, синьо-морав, черно-бял,
физико-математически, психо-физиологичен,
ловно-рибарски, морално-етичен,
стоково-паричен, контролно-пропускателен*

➤ **Сложни прилагателни имена, образувани от две качествени прилагателни имена, без съединителна гласни, като второто повтаря първото с помощта на представка/наставка или представлява дума с близко или противоположно значение (те променят и първата си основа при изменение по род и число):**

***един-единствен, гол-голеничък,
син-зелен, луд-полудял,
ситен-дребен, важен-важен***

➤ **Сложни прилагателни имена, образувани чрез наставка от сложни съществителни имена, в които частите са равнопоставени:**

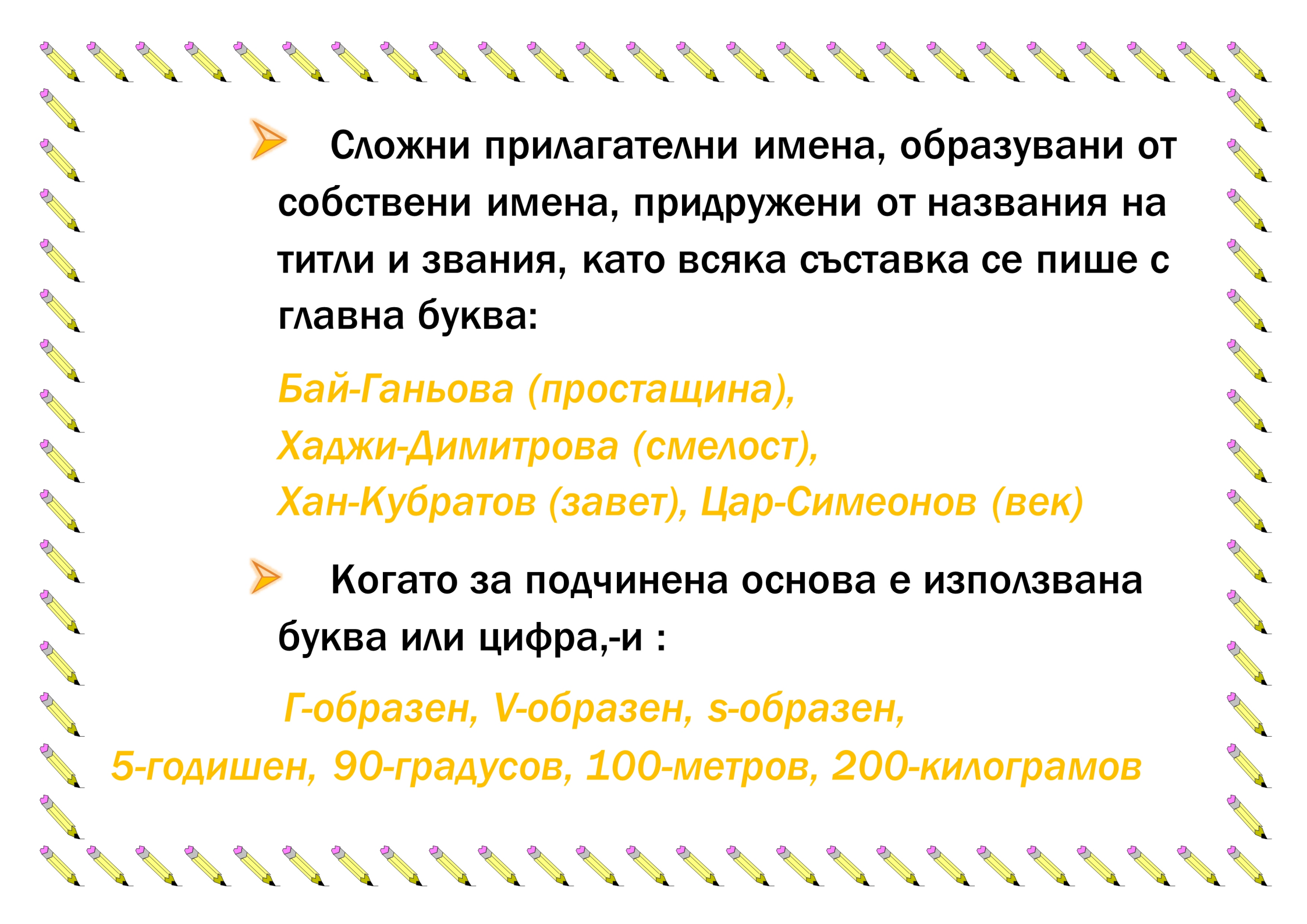
зидаро-мазачески (зидаро-мазач),

покупко-продажбен (покупко-продажба)

➤ **Сложни прилагателни имена, образувани от две равностойни собствени имена (или лично и фамилно име), като всяка съставка се пише с главна буква:**

Христо-Ботева (поезия), Димчо-Дебелянова (лирика),

Рило-Родопски (масив), Кирило-Методиево (дело)

➤ Сложни прилагателни имена, образувани от собствени имена, придружени от названия на титли и звания, като всяка съставка се пише с главна буква:

Бай-Ганьова (простащина),

Хаджи-Димитрова (смелост),

Хан-Кубратов (завет), Цар-Симеонов (век)

➤ Когато за подчинена основа е използвана буква или цифра,-и :

Г-образен, V-образен, s-образен,

5-годишен, 90-градусов, 100-метров, 200-килограмов

3. Числителни имена

- Сложни числителни имена, образувани от основите на две числителни имена, с които се означава приблизително количество:

пет-десет, сто-двеста, половин-един

- Когато за първа основа вместо числителното име едно, което се подръзбира, е използвано съществително име:

година-две, месец-два, час-два

4. Наречия

- Сложни наречия, образувани чрез свързване на две равнопоставени наречия:
бързо-бързо, горе-долу, днес-утре, криво-ляво, лека-полека, тук-там, сега-засега, напред-назад, насам-натам, едва-едва, живо-здроаво,
- Сложни наречия, като:
сегиз-тогиз, туйцьк-онуйцьк, току-виж, току-така

- Наречия (фразеологизми), образувани от две равнопоставени повелителни глаголни форми:

иди-дойди, кажи-речи

- Наречия и неопределителни местоимения, образувани с частиците *еди-, где-, що-* :

*еди-кой (си), що-где, еди-какъв (си),
еди-кога (си), еди-защо (си), току-що*

5. Междуметия

Сложни междуметия, образувани от две или повече равнопоставени смислово междуметия:

*джаста-праста, тупа-лупа, тик-так, тинтири-минтири,
леле-мале, чат-пат, дрън-дрън, мяу-мяу, цвър-пър,
ах-леле, де-гиди, цигу-мигу, куцук-куцук, бум-тряс*

Особени случаи

1. Чужди думи и изрази

ноу-хау, тет-а-тет и др. (под влияние на начина, по който се пишат на съответния език, от който идват)

2. При две сложни съществителни с еднаква втора основа, когато при първото тя е изпусната

авио- и ракетомоделизъм,
кино- и фотодокументалистика,
пет- и шестгодишните

